

Élet-esély Autistákat Segítő Egyesület

Fészek Lakóotthon

7761 Kozármisleny

Széchenyi utca 1.

Szakmai program

2022

Készítette:	Hamvas Éva intézményvezető
Oldalak száma:	
Mellékletek száma:	3 db melléklet - Megállapodás tervezet - Házirend - Szervezeti és Működési szabályzat

Tartalomjegyzék

1. Jogsabályi háttér	4.
2. A szolgáltatás célja, feladata	5.
2.1. A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása	7.
2.1.1. A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása	7.
2.1.2. Létrejövő kapacitások	10.
2.1.3.. Nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek	10.
2.2. Más intézményekkel történő együttműködés módja	12.
3. Az ellátandó célcsoport jellemzői	13.
3.1. A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége, a gondozási és fejlesztési feladatok jellege, tartalma	14.
3.1.1. A megfelelő körülmények biztosítása	14.
3.2. Étkeztetés	15.
3.3. Ruházat, textília	15.
3.4. Egészségügyi alapszolgáltatás	15.
3.5. Mentálhigiénés ellátás	16.
3.6. Foglalkoztatás, foglalkozás	19.
3.6.1. Szocioterápiás célú foglalkoztatás	20.
3.7. Érték és vagyonőrzés	20.
3.8. Az intézményben elhunytak temettetésének megszervezése	21.
3.9. Ápolási, gondozási és fejlesztési feladatok jellege, tartalma	21.
3.9.1. Ápolási-gondozási feladatok jellege, tartalma	21,

3.9.2. A mentálhigiénés ellátás	22.
3.9.3. Fejlesztési feladatok jellege, tartalma	23.
4. Az ellátás igénybevételének módja	30.
4.1. Az ellátások igényléséhez szükséges szakvélemények	32.
4.2. Fogyatékosok ápoló-gondozó lakóotthonában való elhelyezés esetén történő szakértői vizsgálatok	32.
4.3. Az intézményi jogviszony megszűnése	34.
4.4. Tájékoztatási kötelezettség	35.
5. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja	36.

1. Jogsabályi háttér:

- Magyarország Alaptörvénye
- A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban Szt.)
- Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény
- A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény
- Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény
- A fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény
- A Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban Ptk)
- A panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény
- A nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló 1999. évi XLII. tv.
- 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról, az Európai Parlament és Tanács (EU) 2016/679 rendelete
- A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól, működési feltételeiről szóló 1/2000 (I. 7.) SZCSM rendelet, (továbbiakban 1/2000.SzCsM rendelet)
- A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999. (XI. 24) SZCSM rendelet (továbbiakban 9/1999. SzCsM rendelet)
- 8/2000 (VIII.4.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról
- A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló 29/1993. (II.17.) Korm. rendelet

- Az egészségügyi szolgáltatások nyújtásához szükséges szakmai minimumfeltételekről szóló 60/2003. (X.20.) ESzCsM rendelet (továbbiakban :60/2003. ESzCsM rendelet
- A fogyatékos személyek alapvizsgálatáról, a rehabilitációs alkalmassági vizsgálatról, továbbá a szociális intézményekben ellátott személyek állapotának felülvizsgálatáról szóló 92/2008 (IV.23) Korm. rendelet
- 316/2012. (XI-13.) Korm. rendelet a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságról
- A közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásokról szóló 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet

2. A szolgáltatás célja, feladata

Az intézményben ellátott fogyatékkal (értelmi fogyatékossgal, autizmus spektrum zavarral) élő kiskorú (16. életévét betöltött) és nagykorú személyek részére életkorának, egészségi állapotának és önellátása mértékének megfelelő ellátást biztosítsanak. Cél, az ellátottak minél önállóbb életének és foglalkoztatásának elősegítése, támogatása, annak érdekében, hogy a társadalom teljes értékű tagjaivá válhassanak. Az autonómia, normalizáció, participáció és integrációs elveken alapuló személyre szabott bánásmód megvalósításával az intézmény a célcsoport számára az önmegvalósítás minél szélesebb lehetőségét kívánja biztosítani.

A Szt. 85/A. §(1) és (3) bekezdése a)pontja ab) alpontja alapján a fogyatékos személyek, - ideértve az autista személyeket is- ápoló-gondozó célú lakóotthoni ellátása keretében az ellátást igénybevevő részére életkorának, egészségi állapotának és önellátása mértékének megfelelő ellátás biztosítása történik a lakóotthonban.

A feladatellátás szakmai tartalma, módja:

Szakmai szempontból a lakóotthoni ellátási formák még nagyobb kihívást jelentenek az ellátottak önállóságára, öntevékenységre nevelése területén. A személyiség- és pedagógiai fejlesztés meghatározó tényező, mivel a lakóotthonban élő ellátottak csak egy része rendelkezik nagyobb önállósággal, és olyan személyiségjegyekkel, mint önfegyelem, önbizalom, alkalmazkodó képesség, türelem, megbízhatóság, segítőkészség.

Az ápolást-gondozást nyújtó fogyatékos/autista személyeket ellátó intézmények szolgáltatására irányuló szakmai értékek a következő alapelvekre épülnek:

Normalizáció: Az autizmussal és más fogyatékossgal élő embereknek is olyan életkörülményeket, életfeltételeket kell biztosítani, amilyenben az adott régióban a nem fogyatékkal élő emberek is élnek.

Minden embert, így az akadályozott embert is megilleti a tisztelet, megbecsülés és az őket érintő kérdésekben a véleményalkotási és beleszólási, önrendelkezési jog.

Integráció: Az integráció elve feltételezi, hogy a fogyatékkal élő emberek kapcsolatot létesíthessenek és kapcsolatokat tarthassanak fenn más emberekkel és a társadalmi, gazdasági intézmények legszélesebb körével. Biztosítja a fizikai helyváltoztatáshoz szükséges körülményeket, megfelelő kommunikációs eszközök használatát, valamint szabadidős- és sport tevékenységek végzését. Az integrációs törekvések akkor érik el céljukat, ha a különböző szintek (földrajzi- funkcionális- szociális, perszonális-, társadalmi integráció együttes megvalósítását) segítjük elő.

Participáció: Az önrendelkezés elve értelmében a fogyatékkal élő személyek megmaradt képességeik és lehetőségeik keretein belül szabadon rendelkeznek életük alakításáról az általuk helyesnek, tisztességesnek tartott és érdekeiknek megfelelő elvek követéséről.

Az esélyegyenlőség figyelembevételével messzemenően erősíteni kell a társadalom szűkebb, vagy tágabb környezetében való részvételt.

Személyközpontú ellátás: Az ápoló-gondozó célú ellátás szolgáltatásának fejlesztése a célcsoport igényeiből indul ki és a személy aktív bevonásával történik.

Olyan életteret biztosítunk ellátottjaink számára, amelyben az akadályozott ember élhet önrendelkezési jogával és ezzel együtt választási és döntési lehetőséget biztosítunk a számára. Az intézmény által biztosított lehetőség: napirend kialakítása, fejlesztő foglalkozások, munkatevékenységek, valamint szabadidős programok önálló választása.

Szakmai feladatok:

A lakóotthoni ellátás során biztosított:

- a lakóhelyi feladatok, munkatevékenységek, foglalkozások a lakóotthonban és/vagy foglalkoztatóban, valamint szabadidős tevékenységek helyben és lakóotthonon kívül
- az ellátást igénybe vevő életkörülményeivel kapcsolatos problémák önálló megoldása, szükség esetén segítség a döntés meghozatalához.
- az ellátást igénybe vevő szükségletei szerinti szolgáltatások elérhetőségének megkönnyítése.

A normális életritmus kialakítása kapcsán figyelemmel kísérjük:

- a munkavégzést, szabadidő eltöltését,
- a munka és a szabadidő megfelelő arányát
- a lakóotthon fenntartásában vállalt feladatok ellátását.

A szakmai program módszertana különös tekintettel van az éves ritmusra, ünnepekre, hagyományokra, és az évszakok adottságaira. Mindez részletesen kidolgozva, heti lebontásban a munkatervben megtalálható.

2.1.A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása

2.1.1. A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása

A szakmai munkával olyan program megvalósítása a cél, amely során az ellátottak egyéni képességek szintjén elérhető legjobb szociális adaptációt, önállóságot elérhessék.

A lakókkal való foglalkozás megköveteli, hogy a jogszabálynak megfelelő számú és szaktudású szakember nyújtson segítséget.

A szolgáltatások szervezése és megvalósítása során a feltételeket a lakók szükségleteihez igazítottuk. Olyan „rugalmas” ellátást kívánunk megvalósítani, amely figyelembe veszi a képességstruktúra jelentős egyéni eltérését, biztonságot ad, az egyéni tempóhoz és személyes lehetőségekhez igazodó gyakorlati ismereteket nyújt, a mindennapi tevékenységekhez, aktivitásokhoz motivációt biztosít, a képességekhez mérten a legnagyobb önálló életvezetés elérése során folyamatosan tiszteletben tartja a lakók emberi méltóságát.

Szakmai munka célja, az integráció, normalizáció, és önrendelkezés (autonómia) elve alapján a fogyatékkal élő személyek önálló életvitelének segítése, pszichés és fizikai állapotuk

egyensúlyban tartása. Továbbá az, hogy a lakók alapvető fejlődési lehetőségeit feltárja, a lehetőséget teremtsen a környezet megismeréséhez, egyes képességek elsajátításához, alkalmazásához.

A lakók számára igyekszünk mindennapjaik számára olyan életfeltételeket biztosítani, amelyek megfelelnek a társadalom által elfogadott viszonyoknak és életkörülményeknek, amelyek a normális életmintákhoz legközelebb állnak.

A Szakmai program megvalósításában a fő irányelv arra épül, hogy a fejlődési, tanulási folyamat a fogyatékos és autista személyeknél sem zárul le egy meghatározott életkorban, hanem az egyén élete végéig tart.

A lakóotthoni ápolás, gondozás során végzett feladatok:

- Egyéni bánásmód.
- Feltétel nélküli elfogadás.
- Az önállóbb életre való törekvés.
- Tisztelet egymással, társaikkal, a segítőkkel, ismerőseikkel és az ismeretlenekkel szemben.
- Egymás sérültségéből adódó hiányosságaival szemben tolerancia, elfogadás.
- Biztonság, szervezettség, odafigyelés, következetesség biztosítása.
- Egymás tulajdonának, értékeinek tiszteletben tartása.
- A napi teendők fegyelmezett, önálló ellátása, elvégzendő munkák önálló felismerése.
- A lakóotthon rendjének, tisztaságának folyamatos fenntartása.
- Illemszabályok betartása, hiányos ismeretek folyamatos pótlása, rossz beidegződések megváltoztatása, helyes viselkedés automatizálása.
- Az önellátás minőségének javítása.
- Személyiség- és identitásfejlesztés.
- Felkészítés a társadalomba való integrálás kapcsán esetlegesen előforduló intoleráns viszonyulások kezelésére, sérelem esetén a segítségkérés a jogorvoslat lehetséges módjára. Atrocitás esetén határozott védelem biztosítása.
- A tanult készségek megerősítése, folyamatos fejlesztése.
- Meglévő deficitiek csökkentése, folyamatos fejlesztés.

- Az interperszonális kapcsolatok ápolása, a jelenlegi jó kapcsolatok fenntartása.
- Autizmus-specifikus módszerek.

A lakóotthonban élő ellátottak jellemzője az önálló életvezetés akadályozottsága, az értelmi fogyatékoságból és/vagy autizmusukból eredő szociális és kommunikációs készségek hiánya, illetve nehezítettsége, hiányzó képességek. Fejlődésüket befolyásolja az akadályozott ismeretbefogadás és feldolgozás. A lakóotthoni elhelyezés a családban felnövő ép emberekhez hasonló körülményeket igekszik biztosítani számukra.

Kiemelt fontosságot tulajdonítunk a lakók kommunikációjának, és szociális képességének fejlesztésének, az autizmus-specifikus eszközök, módszerek használatának.

Biztosított az ellátást igébe vevő számára a lakhatás, étkezés, munkajellegű foglalkozás megszervezése, pénzkezeléssel kapcsolatos segítségnyújtás, egészségügyi, mentálhigiénés szolgáltatás (tanácsadás, életvitel javítását segítő programok), szabadidős programok szervezése (kirándulás, rendezvények), sportszerek használata. Ellátottak gondozását, fejlesztését autizmus-specifikus egyéni fejlesztési tervek alapján végezzük. A foglalkozások 25-35 percesek, előzetes tervezés alapján egyénileg vagy kiscsoportokban történnek. A foglalkozásokról minden esetben dokumentáció készül.

A lakóotthoni életforma lehetőséget biztosít a lakóotthoni közösség formálására oly módon, hogy közösen mennek kirándulni, moziba, színházba, vagy szórakozni a lakók. Emellett közösen szervezett programok közé tartoznak az ünnepekről történő megemlékezések, a különböző kulturális és sport programokon való részvétel, a nyaralások.

2.1.2. Létrejövő kapacitások

Engedélyezett férőhely:

Fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthona: 11 férőhely.

2.1.3. Nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek

Megfelelő színvonalú életkörülmények biztosítása

A lakók egy épületben vannak elhelyezve 2db kétágyas és 7 db egyágyas szobában, ahol három műszakos folyamatos munkarendben biztosított a teljes körű ellátásuk, ápolásuk, gondozásuk, felügyeletük.

- A konfliktushelyzetek felismerése, és megfelelő kezelése.
- Közös és egyéni célok kitűzése, megvalósítása a segítők közreműködésével.
- A szabadidőben sikerélményt nyújtó elfoglaltságok biztosítása.
- Közös programok, tevékenységek szervezése.
- Keresetük, költőpénzük tervezett beosztása.
- Folyamatos munkavégzés lehetőségével biztosítani számukra a hasznosság érzését.
- Közlekedési ismereteiket, közúti közlekedésben való ismereteiket folyamatosan szinten tartják, bővítik.
- Az ételkészítés ismereteinek folyamatos bővítése.
- A családi légkör megőrzése, bensőségebbé tétele.
- Pozitív tulajdonságok erősítése, negatív tulajdonságok visszaszorítása.
- Önfegyelem, a tudatos magatartás a céltudatos feladat és munkavégzés kialakítása, a szabályok, normák elfogadása.
- A fejlődés és szinten tartás segítése szabadidős programok, tevékenységek biztosításával.
- Ösztönzés az egyéni szinthez viszonyított jobb teljesítmény, fejlődés elérésére.
- Családdal, törvényes képviselővel való kapcsolattartás.
- A lakóotthoni életforma nyújtotta lehetőségek kihasználása a lakók érdekében; elfogadtatni, segíteni a másság megismerését, minél több programon való részvétellel, elősegíteni a társadalmi integrációt.
- A normalizációs elvek megvalósulásának segítése. A lakóotthon lehetőséget nyújt a lakók számára, hogy hasonló körülmények között éljenek, mint a többségi társadalomban. Ennek a tudatnak erősítése mindennapi feladat, mert segíti lakóink önmegvalósítását, erősíti önbizalmát.
- Hétköznapi és ünnepek szokásainak, hagyományainak ápolása.

A megvalósítás módszerei:

- Minden olyan pedagógiai, gyógypedagógiai eljárás, amely a felsorolt célok, és feladatok megvalósulását szolgálja.
- Kiemelten fontos a személyes példamutatás, a követendő minta, a kongruens viselkedés, a lakókkal szemben toleráns, elfogadó magatartás.

Mentálhigiénés ellátás biztosítása az intézmény valamennyi dolgozójának feladata.

A Szocioterápiás foglalkozások

Formáit, az ellátást igénybe vevő életkorának és egészségi állapotának, képességeinek megfelelően kell megválasztani, az egyéni fejlesztési tervben megfogalmazott célkitűzéssel összhangban.

Típusai:

- munkaterápia
- fejlesztő foglalkoztatás
- terápiás és készségfejlesztő foglalkoztatás

Érték – és vagyonmegőrzés

Az érték-és vagyonmegőrzés szabályait a Házirend rögzíti.

Az intézményben elhunytak eltemettetésének megszervezése

A végtisztességre való felkészítésről, a törvényes képviselők, valamint a közeli hozzátartozók értesítéséről, ingóságainak számbavételéről, megőrzéséről valamint a hagyatéki végzést követően az örökösnek való átadásáról gondoskodunk.

Amennyiben nincs vagy nem lelhető fel eltemettetésre köteles személy, úgy intézkedünk az elhunyt személy köztemetésének elrendelése érdekében.

A bentlakásos intézményben gondoskodni kell:

- az elhunyt elkülönítéséről,
- végtisztességre való felkészítéséről,
- a törvényes képviselő, valamint a közeli hozzátartozó értesítéséről, ingóságainak számbavételéről, megőrzéséről, letétbe helyezéséről.

2.2.Más intézményekkel történő együttműködés módja

A szociális ellátásban vállalt feladatok magas színvonalú teljesítéséhez szükséges a társadalmi környezetben jelentkező, a személy testi-lelki-szellemi fejlődését biztosító intézményekkel való kapcsolattartás.

Egészségügyi, oktatási intézményekkel való folyamatos, napi szinten való együttműködés indokolt az ellátáshoz, és ugyanilyen fontos a közhivatalokkal (önkormányzatok, okmányiroda,

Munkavégzéshez, étkezéshez, egészségügyi ellátáshoz, látogatók fogadásához, fejlesztő-szinten tartó foglalkozásokhoz, szabadidős tevékenységekhez, sportoláshoz kulturált környezet, helységek, eszközök rendelkezésre állnak.

Étkeztetés megszervezése

Élelmezés napi négyszeri alkalommal, a szükségleteiknek megfelelő kalória, vitamin ízletesség biztosításával, és szükség szerint diétás étkeztetéssel valósul meg.

Ruházat, textília biztosítása

Ruházat biztosítása évszaknak megfelelő öltözéshez, tisztítása, mosása, javítása szükség szerint.

Egészségügyi ellátás keretében

- Ápolás, gondozás az ellátást igénybevevő állapotának megfelelően.
- Egyénre szabott, szükségletnek megfelelő háziorvosi, szakorvosi ellátás.
- Gyógyszer, kötszer, gyógyászati segédeszközökhöz való hozzájutás a vonatkozó jogszabálynak megfelelően.
- Napi és eseti szükséglet szerinti gyógyszerelés orvosi utasításoknak megfelelően.
- Adott esetben szakorvosi rendelésre, vizsgálatra szállítás és ezzel kapcsolatos intézkedés, fekvőbeteg gyógyintézeti beutalás.

Mentálhigiénés ellátás

Gondoskodás az ellátást igénybe vevő személyek mentálhigiénés ellátásáról:

- Személyre szóló bánásmód.
- A konfliktushelyzetek kialakulásának megelőzése érdekében az egyéni, csoportos megbeszélések, szituációs játékok.
- Kommunikáció fejlesztése.
- A szabadidő kulturált eltöltéséhez szükséges feltételek biztosítása.
- Az ellátottak családi és társadalmi kapcsolatainak fenntartásában való közreműködés.
- A fejlesztési tervek megvalósítása, a mindennapi életvitelhez szükséges szociális készség fejlesztése.
- Kis közösségek, társas kapcsolatok támogatása.

gondnokság alatt állnak. Számuk jelentős, melyet nem lehet figyelmen kívül hagyni. Nagy részük családban él, rendezett körülmények között. A család számára azonban olyan terhet jelent ezen emberek gondozása, melyet hosszú távon nem tudnak vállalni. Sok családban a szülők idősök, önmaguk is gondozásra szorulnak, gyermeküket ellátni már nem képesek. Bizonyos családokban a fogyatékos személy szülei elhunytak, így magukra maradtak, önmagukat ellátni ne tudják, ezért intézményi, lakóotthoni ellátásra szorulnak. Az intézményi ellátáson belül ápolásra, gondozásra szorulnak. Foglalkoztatásuk értelmes elfoglaltságot biztosít számukra és képességeiknek szinten tartását, fejlesztését segíti elő. Az intézményi elhelyezést követően nagyrészüknél az életminősége jelentősen javult.

A lakók jellemzően szoros családi kapcsolattal, megfelelő háttérrel rendelkeznek. Egy lakónk kivételével rendszeres jelleggel hazaviszik őket. Az egy lakónk aki nem tud hazamenni testvérével telefonon tartja a kapcsolatot, hetente beszélnek egymással, évente egyszer pedig meglátogatják a lakóotthonban.

Lakóink Down- szindróma, középsúlyos- vagy súlyos értelmi fogyatékos, halmazott fogyatékos, gyermekkori autizmus, atípusos autizmus, Asperger szindróma diagnózissal rendelkeznek.

3.1. A feladatellátás szakmai tartalma, módja, a biztosított szolgáltatások formái, köre, rendszeressége, a gondozási és fejlesztési feladatok jellege, tartalma

A megfelelő színvonalú körülmények biztosítása

Az ellátottak elhelyezése 7 db egyágyas és 2 db kétágyas szobában történik, a jogszabályban foglaltak szerint, az előírt szolgáltatásokat tartalmazva. A lakóotthonban 2 db fürdőszoba, és emellett 2 db önálló WC áll a lakóink rendelkezésére. A konyha alkalmas a 11 személy étkezésére, valamint rendelkezik olyan eszközökkel, amelyekkel a lakók maguk számára egyszerűbb ételeket elkészítenek. A fejlesztő foglalkoztatáshoz külön épület, a szabadidős és kulturális, sport és szabadidős tevékenységekre külön helyiség áll rendelkezésre. A lakóotthon udvarán nyáron vízforgató medence, 2db filagória, és felnőtt fészek hinta szolgálja a lakók rekreációját.

kormányhivatal, járási hivatalok stb.) a rendőrséggel, mentőkkel, a civil, egyházi, egyéb szervezetekkel való kapcsolattartás.

A kórházban ápolott lakók egészségügyi állapota felőli érdeklődés, a hivatali ügyek intézése, a civil szervezetek segítségül hívása együttesen szolgálja az ember, és az őt ellátó intézmények közötti kapcsolat erősödését.

Együttműködünk:

- egészségügyi intézményekkel
- alapszolgáltatást nyújtó intézményekkel
- települési önkormányzatokkal
- családsegítőkkal
- gyermekvédelmi intézményekkel
- munkaügyi központtal
- érdekvédelmi szervezetekkel
- más civil szervezetekkel

3. Az ellátandó célcsoport jellemzői

Az 1/2000 (I.7.) SzCsM rendelet 89. § (1) bekezdésének megfelelően a lakóotthonban az a személy helyezhető el, aki önellátásra legalább részben képes, elégséges jövedelemmel rendelkezik az új életforma költségeinek viseléséhez, folyamatos tartós ápolást, felügyeletet nem igényel.

A fogyatékos személyekről a 2011-es népszámlálás adataiból tudunk következtetéseket levonni, melyet érintően megjegyzendő, hogy ezen adatok tükrében az minősül fogyatékos személynek, aki annak vallja magát.

A statisztikai adatok alapján 577006 fő él valamilyen fogyatékossgal Magyarországon. Ebből 98.065 fő veleszületett, 73.454 fő baleset következtében vált fogyatékossgá, 310.694 főnek betegség okozta a fogyatékossgát, 39.694 fő nem tudja és 55.258 fő számára ismeretlen fogyatékossgának oka.

Az intézmény tágabb ellátási területén, vagyis Baranya megyében a fenti évben végzett népszámlálási adatok alapján 21.426 fő él valamilyen fogyatékossgal, melyből 232 fő autista 8485 fő értelmi fogyatékossga diagnózissal rendelkezik. A fogyatékos személyek nagy részét az értelmi és mozgásfogyatékosok alkotják, és közülük sokan cselekvőképességet érintő

4.3. Az intézményi jogviszony megszűnése

Az intézményi jogviszony megszűnik:

- az intézmény jogutód nélküli megszűnésével,
- a jogosult halálával,
- a határozott idejű intézményi elhelyezés esetén a megjelölt időtartam lejártával, kivéve, ha a Szt. rendelkezései alapján az elhelyezés időtartama meghosszabbítható,
- a Szt. 94/C § szerinti megállapodás felmondásával.

Az ellátott, illetve törvényes képviselője indoklás nélkül, írásban mondhatja fel a megállapodást.

Az intézményvezető az intézményi jogviszonyt megszünteti:

- ha az ellátott másik intézménybe történő elhelyezése indokolt,
- ha az ellátott intézményi elhelyezése nem indokolt,
- ha az ellátott a Házirendet súlyosan megsérti,
- amennyiben az ellátott, törvényes képviselője, vagy a térítési díjat megfizető személy térítési díj megfizetési kötelezettségének – Szt. 102. § szerint – nem tesz eleget. A Szt. 101. § (2) bekezdés c) pontja, valamint a 102. § nem alkalmazható, ha a Szt. 119. § (2) bekezdése szerint jelzálog bejegyzés történt a kötelezett ingatlanvagyonán.

Az intézmény vezetője az ellátás megszüntetéséről, valamint a megszüntetés ellen tehető panaszról írásban értesíti a jogosultat, illetve törvényes képviselőjét. Ha a megszüntetéssel a jogosult, illetve a törvényes képviselője nem ért egyet, az értesítés kézhezvételétől számított nyolc napon belül az intézmény fenntartójához fordulhat. Ilyen esetben az ellátást változatlan feltételek mellett mindaddig biztosítani kell amíg a Fenntartó nem dönt, illetve a bíróság jogerős és végrehajtható határozatot nem hoz.

Amennyiben az intézményvezető intézményi jogviszonyt az ellátást igénybe vevő, illetve törvényes képviselője kérelmére szünteti meg, úgy az intézményi jogviszony megszűnésének időpontja minden esetben a felek megegyezése szerinti időpont. Ha az intézményi jogviszony megszüntetésére a Szt. 101. § (2) bekezdésében meghatározottak szerint kerül sor, úgy az

Ha az ellátott jogkövetkezményekről történő tájékoztatást követően sem működik közre, így különösen a vizsgálaton nem jelenik meg, a szakértői bizottság a szakvélemény kiadását mellőzi, és erről írásban tájékoztatja az intézményvezetőt.

A szakértői bizottság a vizsgálat eredményét a szakvéleményben foglalja össze.

A szakvéleményt meg kell küldeni az ellátottnak, törvényes képviselőjének és az intézményvezetőnek.

A vizsgálat eredményére hivatkozva- ha a Szt. kivételt nem tesz – az ellátottal kötött megállapodás egyoldalúan nem módosítható, és nem szüntethető meg.

Az intézményvezető a szakvélemény alapján megtett, illetve kezdeményezett intézkedésekről tájékoztatja az ellátottat és a törvényes képviselőjét.

Ha az intézményvezető a szakvélemény kiadásától számított egy éven belül

- ugyanazon személlyel kapcsolatban ismételten szociális foglalkoztatási alkalmassági vizsgálatot kezdeményez,
- ugyanazon személlyel kapcsolatban ugyanazon okból ismételten szociális foglalkoztatási felülvizsgálatot kezdeményez.

Az alapvizsgálat elvégzésével egyidejűleg a komplex szükségletfelmérést is el kell végezni. A fogyatékos személyek bentlakásos intézményének vezetője tájékoztatja az ellátást igénylőt a támogatott lakhatás igénybevételének lehetőségéről.

Az alapvizsgálatot végző hivatal a vizsgálati módszerek alkalmazásával, és a rendelkezésre álló orvosi dokumentációk, szakvélemények alapján komplex információhoz jut a vizsgált személy életkörülményeiről, készségeiről és képességeiről. Ezek értékelése során az ellátást igénylő személy részére pontosan megállapíthatóvá válik, hogy milyen típusú intézményi elhelyezés a legmegfelelőbb a számára.

A szakértői vélemény tájékoztatást nyújt a lakóotthon felé, az ellátást igénylő személy kognitív készségeiről, magatartásáról, viselkedéséről, személyiségéről, kapcsolatairól, ezek az ismeretek az intézménybe történő beilleszkedést nagyban segítik.

A intézményvezető szóban, vagy írásban tájékoztatja az ellátást igénylőt, vagy törvényes képviselőjét az igény nyilvántartásba vételéről, valamint az előgondozás elvégzésének időpontjáról. Elutasítás esetén az értesítés írásban történik.

A szociális intézményi elhelyezést megelőzően az intézményvezető, illetve az intézményvezető által megbízott személy a vonatkozó jogszabályban foglaltak szerint – a megfelelő személyre szabott szolgáltatás biztosítása érdekében – előgondozás keretében tájékozódik az intézményi ellátást igénylő életkörülményeiről, egészségi állapotáról, szociális helyzetéről, továbbá felkészíti az ellátást igénybe vevőt az intézményi elhelyezésre.

Amennyiben az ellátást igénybe vevő, illetve törvényes képviselője vitatja az intézmény vezetőjének döntését, az arról szóló értesítés kézhezvételétől számított 8 napon belül a fenntartóhoz fordulhat.

Az intézményvezető az intézményi elhelyezés lehetőségéről írásban tájékoztatja az ellátást igénybe vevőt, vagy törvényes képviselőjét:

- az előgondozás időpontjáról
- a férőhely elfoglalásának kezdő időpontjáról,
- az intézményi elhelyezéssel kapcsolatos egyéb teendőkről.

Az intézményi jogviszony keletkezését az intézmény vezetőjének intézkedése alapozza meg. Az intézményvezető, illetőleg a megállapodás megkötésére feljogosított személy a lakóotthoni ellátás iránti igény teljesítéséről az igénybe vevő háziorvosa (kezelő orvosa) véleményének figyelembevételével dönt. Az intézményvezető az intézményi ellátás igénybevételének megkezdésekor az ellátást igénybe vevővel, illetve törvényes képviselőjével megállapodást köt. A megállapodás megkötéséhez az ellátást igénylő személy személyes jognyilatkozata szükséges, ha cselekvőképes vagy cselekvőképességében a szociális ellátások igénybevételével összefüggő jognyilatkozatok tekintetében részlegesen korlátozott. A cselekvőképességet teljesen korlátozó gondnokság alatt álló személyt a megállapodás megkötését megelőzően meg kell hallgatni és véleményét a lehető legteljesebb mértékben figyelembe kell venni.

4.1. Az ellátások igényléséhez szükséges szakvélemények

A szakosított szociális ellátások igényléséhez a külön jogszabályban meghatározott kérelmen túl szükséges:

- gondnokoltak esetén a gondnokság alá helyezést igazoló bírósági ítélet, a gondnokot kirendelő határozat,
- a fogyatékos személyek bentlakásos intézményébe történő felvétel iránti kérelemhez mellékelni kell az igénybe vevő szakorvosának, kezelőorvosának szakvéleményét.

4.2. Fogyatékosok ápoló-gondozó célú lakóotthonában való elhelyezés esetén történő szakértői vizsgálatok

A nagykorú fogyatékos személy fogyatékos személyek ápoló-gondozó célú lakóotthonában történő elhelyezésnek feltétele a benyújtott orvosi dokumentáció felhasználásával lefolytatott alapvizsgálat, valamint a komplex szükségletfelmérés elvégzése.

Alapvizsgálat és komplex szükségletfelmérés

Az erre kijelölt Hivatal szakértői bizottsága a vizsgálatot a benyújtott egészségügyi és egyéb dokumentációk alapján, az ellátott személyes meghallgatásával, valamint – ha a rendelkezésre álló egészségügyi és egyéb dokumentáció alapján az ellátott állapota megalapozottan nem ítélné meg – az ellátott személyes vizsgálatával végzi.

A személyes meghallgatást, illetve személyes vizsgálatot

- az intézményi elhelyezést megelőzően az ellátott lakóhelyén, tartózkodási helyén,
- az intézményi elhelyezést követően az intézményben kell lefolytatni, kivéve, ha a személyes vizsgálatot egészségügyi szolgáltatónál kell elvégezni. Az intézményben történő személyes meghallgatás, illetve személyes vizsgálat feltételeit köztük a kommunikációban akadályozott ellátott számára a kommunikáció személyi és egyéb feltételeit – az intézményvezető köteles biztosítani.

A személyes meghallgatásról, illetve személyes vizsgálatról legalább nyolc munkanappal korábban írásban kell értesíteni az intézményvezetőt, aki haladéktalanul értesíti az ellátottat és törvényes képviselőjét.

önállóan képes legyen elvégezni azokat. A napirenden belül a munkarend segíti az önállóságot, megmutatja mennyi ideig tart egy tevékenység, milyen sorrendben, hogyan juthat a megfelelő eszközökhöz a munkavégzés során. a tevékenység időtartama látható, vagy időmérő eszközzel jelezzük a tevékenység végét.

- **Munkaszervezés**

alkalmazzuk annak érdekében, hogy az egyes személy tudja hogyan, milyen módon végezze el a feladatot (alaplapon, feladatlap elrendezése, dobozos szervezés)

- **Egyéb vizuális segítségek**

A lakóotthonban megjelenített viselkedési szabályok, napirend, zsetongyűjtő táblák, szabad/nem szabad jelzések, mind a rugalmasságot, önállóságot segítik.

Alternatív-augmentatív kommunikációs eszközök használata

Az autizmus spektrumzavarban érintett fiataljaink kommunikációját egyénre szabott módon, alternatív-augmentatív eszközökkel támogatjuk.

Kognitív viselkedésterápiás eszközök alkalmazása

A lakóotthonban folyó szakmai munka alapját modern, tudományosan megalapozott kognitív viselkedésterápiás eljárások, módszerek adják. (Egyéni motivációs bázis kialakítása, zsetonrendszer, promptolás, forgatókönyvek, algoritmusok, szociális-kommunikációs készségfejlesztés, napló, szociális történetek stb.)

A segítségadás szintjeit a munkavégzés, a háztartási tevékenységek és egyéb életviteli feladatok támogatása során szisztematikusan alkalmazzuk, fokozatosan, egyre több támpontot nyújtva használjuk, tehát a szóbeli instrukciótól a teljes fizikai vezetésig terjed az egyéni támogatás:

1. szóbeli instrukciók
2. gesztusokkal kísért szóbeli instrukciók
3. a feladat teljes bemutatása
4. részleges fizikai készítés
5. teljes fizikai vezetés

A fejlesztés megvalósulásnak tevékenységei, szinterei

- Alapvető viselkedési szabályok megtanulása, alkalmazása
- csoportszokások, hagyományok, ünnepek tartása
- egyéni és kiscsoportos fejlesztő foglalkozások

- rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozások
- egyéni- és csoportos beszélgetések,
- kézműves tevékenységek
- séták, kirándulások, lakóotthonon kívüli programok (pl. mozi, színház, kiállítás, vásárlás, sport)
- művészeti tevékenységek (képzőművészeti, zenei)
- önellátás és munkajellegű foglalkozások
- sportfoglalkozások

Pénzkezeléssel kapcsolatos segítségnyújtás

A lakóotthonban él önjogú személy a saját vagyonát, jövedelmét, költőpénzét maga kezeli. A hozzátartozó és az ellátott közös kérésére az intézményvezető által kijelölt szociális segítő segítséget nyújthat a költőpénz felhasználásában. Ennek formáját, az elszámolás rendjét külön megállapodásban rögzítik.

Ha az ellátást igénybe vevő gondnokság alatt van, a vagyonának kezelése a bírói ítélet és a gyámhivatali határozat alapján leírtak szerint történik.

4. Az ellátás igénybevételének módja

Az ellátás igénybevételének módját a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999 (XI.24.) SZCSM rendelet szabályozza, összhangban az 1993. évi III. törvénnyel.

A Fészek Lakóotthon (ápoló-gondozó célú lakóotthon) ellátási területe Baranya megyére terjed ki.

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevétele önkéntes, az ellátást igénylő, illetve törvényes képviselője szóban, vagy írásban kérelmezheti.

Amennyiben az ellátást igénybe vevő cselekvőképtelen, a kérelmet a törvényes képviselője terjeszti elő. A korlátozottan cselekvőképes személy kérelmét, indítványát törvényes képviselőjének beleegyezésével, kizáró gondnokság alatt álló személy, valamint kiskorú személy törvényes képviselője által terjesztheti elő.

Segítő-protetikus környezet

A lakóotthon olyan környezetet biztosít, amely minden személy, illetve csoport számára érzelmileg z, amelyben kiemelkedően fontos az események történések bejósolhatósága, és érthetősége. A kiszámíthatóság nem kizárólag az események előreláthatóságát jelenti, hanem azt is, hogy a segítők viselkedése és az általuk támasztott elvárások egyértelműek és következetesek.

Mivel a megértés legfontosabb tényezői az autizmusban a látható, vizuális támpontok, a közvetlen lakóotthoni környezet térben és időben strukturált, így informálja a lakókat arról, hogy mit, hol, hogyan, miért, mennyi ideig tegyen, vagy tehet. Az élő nyelvet és a szociális közvetítést helyettesítjük, illetve kiegészítjük vizuális környezeti támpontokkal, melyek célja az önállóság megteremtése. Az előre jelzett változások kiszámíthatóak, mindezek hatására a lakó önálló döntéseket hozhat, és ezeket megvalósíthatja, nem szorul mindenben segítségre. A protetikus környezet kialakítása egyénre szabottan történik, a lehető legnagyobb önállóság és rugalmasság eszköze.

A protetikus környezet elemei:

- **A tér strukturálása**

- az egyes terek funkciói világosan láthatóak, az egyéni szimbólumszinthez igazítottan megjelenítettek

- minden alapvető tevékenység helye meghatározott, egyértelmű, a tereket funkcióinak megfelelően használjuk

- figyelembe vesszük a szenzoros érzékeny, illetve ingerkereső személyek szükségleteit is. lehetőséget biztosítunk a napközbeni elvonulásra, kikapcsolódásra, a szenzoros túltelítődés megelőzése érdekében.

- **Napirend**

- (tér-idő struktúra) használatával a téri és időbeli tájékozódást segítjük, egyben ez az önállóság egyik legfontosabb eszköze.

- **Munkarend**

- Lakóink esetében sérültek a végrehajtó funkciók, amelyek lehetővé teszik a cselekvések, viselkedések célszerű kivitelezését. A hétköznapi tevékenységeket (önkiszolgálás, háztartás, munkavégzés) megtervezzük oly módon, hogy a személy

Komplex szükségletfelmérés

A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet, továbbá a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény rendelkezik a támogatott lakhatáshoz, valamint a fogyatékos személyek bentlakásos intézményben történő elhelyezéséhez szükséges komplex szükségletfelmérés elvégzéséről.

Fejlesztési tervek

Minden lakónk számára egyéni fejlesztési tervet készítünk. Az egyéni fejlesztési terv az ellátott személyről készített felérések, megfigyelés, illetve a pedagógiai, egészségügyi és mentális állapotra vonatkozó jellemzés alapján készül, elkészítéséről a lakóotthon vezetője gondoskodik. A terv kidolgozása, összeállítása team-munkában történik, melyben részt vesz a lakóotthon vezetője mellett a fejlesztő pedagógus és a segítők is. A tervet a törvényes képviselővel megbeszélve hajtjuk végre.

Az egyéni-fejlesztési fókuszú- tervek középtávon tartalmazzák minden lakó esetében fő területenként az elérendő célokat, az ehhez szükséges eszközöket és módszereket, illetve a kontextust, melyben a tevékenységek kivitelezése zajlik. A fejlesztés fő területi: kommunikáció, önkiszolgálás, háztartási tevékenységek, szabadidő, tér-idő szervezés, szociális készségek/társas viselkedés, munkakészségek/munkaviselkedés, motiváció, kognitív képességek, mozgásfejlesztés. Az egyéni fejlesztési terveket félévente értékeljük, és szükség esetén módosítjuk.

Az egyéni fejlesztési terv tartalmazza:

1. A lakó állapotának leírását, az abban bekövetkezett változást, az egyéni fejlődést,
2. Az egyénileg szükséges pedagógiai, mentális, egyéb segítségnyújtási feladatokat, azok időbeli ütemezését, a foglalkoztatásban való részvételt
3. Az autizmus specifikus, vagy az értelmi fogyatékos személyre egyénileg szabott célokat, módszereket
4. A hiányzó, vagy korlátozottan meglévő személyes funkciók helyreállítása, pótlása érdekében teendő intézkedéseket
5. konfliktushelyzetek kezelésének, megoldásának módjait.

- egyes, szociális tartalmú területeken relatíve jó képesség (pl. kooperációs képesség,) (értelmi sérülteknél)

Nehézségek, és kognitív problémák, amelyekkel számolni kell a fejlesztés során:

- szenzoros információfeldolgozás zavara (hallás, látás, fájdalom stb.)
- figyelemzavar
- utánzási képesség zavara
- percepció, koordinációs problémák, analízis, szintézis műveleteinek problémája,
- lényegkiemelés, problémamegoldó gondolkodás sérülése,
- általánosítás, a tanultak új helyzetben való alkalmazásának sérülése,
- emlékezet-felidézési problémák
- a feladat céljának nem értése, reális jövőre irányultság hiánya,
- szimbolikus gondolkodás (pl. játék) fogyatékosága,
- énkép, én-tudat fejlődésének zavara,
- a valóság téves értelmezése, felfogása,
- realitás és fantázia összetévesztése,
- szóbeli utasítások félreértése, különösen többértelmű, elvont kifejezések, többrészes utasítások esetén,
- képességek, ismeretek kreatív (nem mechanikus, vagy sztereotip) alkalmazásának hiánya,
- strukturálatlan időben passzivitás, reaktív viselkedésproblémák,
- félelmek, fóbiák, szorongás

Felmérések

A felmérések során gyógypedagógiai felmérő módszereket és autizmus-specifikus eszközöket is használunk. A terv készítésénél figyelembe vesszük az értelmi fogyatékoságra és az autizmus spektrum zavarra jellemző viselkedéses képet, és az egyéni jellemzőket. Különösen nagy hangsúlyt fektetünk a szociális-kommunikációs készségek, a rugalmas viselkedésszervezés, önkiszolgálás, önálló életvitel fejlesztésére.

Az egyéni tervezés az alapja a személyre szabott, individuális fejlesztés kivitelezésének, mely igazodik a személy életkorához, mentális korához és sajátos képességstruktúrájához. A

fejlesztés végső célja a lehető legjobb életminőség elérése, a legnagyobb önállóság és legjobb szociális adaptáció kialakítása.

Informális felmérések: az egyes területeken mutatott készségek és jártasságok a további fejlesztési célok és feladatok kijelöléséhez szolgálnak alapul. A felmérések során megfigyeljük a személy tanulási stílusának más aspektusait is, problémamegoldó készségeit, és stratégiáit, kudarctűrő képességét.

- Minden autista, és nem beszélő értelmi sérült lakó esetében elvégezzük a szimbólumszint-felmérést, mely meghatározza, hogy az adott személy milyen jelrendszer használatát tudja elsajátítani, ez szolgáltat alapot a vizuális segítségek megtervezéséhez. Ellenőrizzük, hogy a személy képes-e egyeztetni különféle szimbólumszintű információkat és felismeri-e az azonos jelentésű információkat.
- Az expresszív és receptív kommunikáció felmérésével meghatározzuk, hogy milyen módon és hogyan tud a személy kommunikálni, illetve milyen értési szinten van. Ennek alapján tervezzük meg amennyiben szükséges nem csak autista lakóink részére az egyénre szabott alternatív- augmentatív kommunikációs eszközrendszert.
- Feladatanalízis segítségével határozzuk meg, hogy az egyén önkiszolgálásban, háztartási tevékenységek végzése során milyen pontokon akadt el, és hol, milyen módon van szükség a beavatkozásra, támogatásra, a lehető legnagyobb önállóság elérése érdekében. A felmérés elvégzése után elkészíthetjük azokat a segédeszközöket, (folyamatleírás, folyamatábra) amelyek lehetővé teszik a személy számára az önkiszolgálási és háztartási munkák önálló elvégzését.
- Felméréseket végzünk az önálló- illetve társas szabadidő eltöltéséhez szükséges tevékenységek megtervezése érdekében.
- A munkaviselkedés és munkakészségek felmérését annak érdekében végezzük, hogy megismerjük a lakók egyéni munkavégzéshez szükséges készségeit, mely szintén a személyre szabott foglalkoztatási terv kialakításához szükséges. Az értékelés után választjuk ki az önálló munkavégzéshez azokat a tevékenységeket, amiket sikeresen elvégzett, vagy kialakulóban vannak. Fontos szempont a tervezésnél az önállóság, funkcionalitás, érdeklődés és motiváció. A munkatevékenységek kiválasztása után a munkafeladat sikeres elvégzéséhez szükséges támogatást építjük be a munkavégzésbe.

Az autizmus spektrumzavar gyakran társul egyéb problémákkal:

- értelmi fogyatékossgal
- beszéd- érzékszervi -, mozgás-, egyéb fogyatékossgal, fejlődési zavarral,
- viselkedéssproblémákkal (agresszió, autoagresszió),

Személyiségfejlesztéssel kapcsolatos szükségleteiket típusos erősségeik és nehézségeik , és

Kiemelkedő jelentőségű speciális tulajdonságok:

- a másik személy szándékának, érzésének, érzelmeinek, gondolatainak, szempontjának (pl. az információ átadás szándékának) meg nem értése, az önmagára vonatkoztatás hiánya, legsúlyosabb esetben képtelenség arra, hogy az embereket, mint számára a valóság egyéb elemeinél fontosabbakat a tárgyaktól megkülönböztesse,
- a szociális megerősítés jutalomértékének, illetve belső motiváltságnak gyakran teljes hiánya, és hogy nagyon kevés, vagy szokatlan dolog ad örömet. nehezítenek a beszéd emocionális, szociális sajátosságai, mint pl. a hanghordozás,
- az egyenetlen képesség -profil: pl, ismeretek és önellátás, vagy mechanikus és személyes memória közötti szakadékszerű különbségek,
- belátás hiánya vagy korlátozott volta egyrészt a saját tudásával kapcsolatban, másrészt a tudás, illetve ismeret megszerzésének forrásával, módjával kapcsolatban.

Erősségek, amelyre a fejlesztésben építeni lehet:

- jó monotónia tűrés (értelmi sérültek)
- a megfelelő szintű vizuális információ általában informatív (autizmussal élők, és értelmi sérülteknél is)
- tanult rutinokhoz, szabályokhoz való alkalmazkodás (autizmussal élők, és értelmi sérülteknél is)
- jó mechanikus memória (autizmussal élők)
- megfelelő motivációs eszközök ((autizmussal élők, és értelmi sérülteknél is)
- egyes, nem szociális tartalmú területeken relatíve jó képesség (pl. memoriter, nem szöveges számtan, zene) (autizmussal élők)

- a szabadidő eltöltéséhez módszereket, javaslatokat,
- szükség szerint pszichoterápiás foglalkozást,
- az ellátottak családi és társadalmi kapcsolatainak fenntartásához segítségnyújtást,
- egyéni fejlesztési tervek megvalósítását,
- hitélet gyakorlásában támogatást,
- segíti, támogatja az intézményen belüli kis közösségek, társas kapcsolatok kialakulását, és működését,

Fontos az ellátást igénybe vevő testi-lelki aktivitásának a fenntartása, megőrzése. Az ellátás keretében szervezzük az ellátottak korának, egészségi állapotának, képességeinek és egyéni adottságainak figyelembevételével a következő tevékenységeket:

- az aktivitást segítő fizikai tevékenységeket (séta, sport, gyógytorna)
- szellemi és szórakoztató tevékenységeket (olvasás, felolvasás, tévénézés, játékok, filmklub, vetélkedők, zenehallgatás, színház)
- kulturális tevékenységeket (rendezvények, ünnepek, névnapok, színház- mozi-, múzeumlátogatások, kirándulások, kiállítások)

3.9.3. Fejlesztési feladatok jellege, tartalma

A fejlesztési feladatok tervezése során lakóink diagnózisát vesszük kiinduló pontnak. Ez a tény határozza meg a fejlesztés tartalmát és módszereit is.

Az autizmus spektrumába tartozó állapotok lényege a szociális, kommunikációs és speciális kognitív képességek minőségi károsodása, mely jellegzetes viselkedési tünetekben nyilvánul meg. Az autizmussal élőkre legjellemzőbb a kölcsönösséget igénylő szociális készségek, illetve rugalmas gondolkodás és kreativitás területén tapasztalható kognitív deficit, a beszéd szintjéhez képest károsodott kommunikáció, az egyenetlen intelligencia, illetve képességprofil és a következményes sztereotip viselkedés, érdeklődés, aktivitás.

A közép súlyos és súlyos értelmi fogyatékossgal élő lakóinknál is a kommunikáció és a speciális kognitív képességek minőségi károsodása megjelent, amely következtében nagyon minimális a különbség a fejlesztési feladatokban, amely leginkább a szociális képességek területén mutatkozik meg, itt az értelmi sérült lakóink jobban teljesítenek, mint az autizmus diagnózissal rendelkező ellátottak.

3.8. Az intézményben elhunytak eltemettetésének megszervezése

A végtisztességre való felkészítésről, a törvényes képviselők, valamint a közeli hozzátartozók értesítéséről, ingóságainak számbavételéről, megőrzéséről, valamint a hagyatéki végzést követően az örökösnek való átadásáról gondoskodunk.

Amennyiben nincs, vagy nem lelhető fel eltemettetésre köteles személy, úgy intézünk az elhunyt személy köztemetésének elrendelése érdekében.

A bentlakásos intézményben gondoskodni kell:

- az elhunyt elkülönítéséről,
- végtisztességre való felkészítéséről,
- a törvényes képviselő, valamint a közeli hozzátartozó értesítéséről,
- ingóságainak számbavételéről, megőrzéséről, letétbe helyezéséről.

3.9. Ápolási, gondozási és fejlesztési feladatok jellege, tartalma.

3.9.1. Ápolási-gondozási feladatok jellege, tartalma

A gondozás

A lakóotthon gondozási tevékenysége alatt az intézményi szolgáltatást igénybe vevő személy részére olyan fizikai, mentális és életvezetési segítséget nyújt, amelynek során az igénybe vevő szociális, testi, és szellemi állapotának megfelelő egyéni bánásmódban való részesítése keretében a hiányzó, vagy csak korlátozottan meglévő testi-szellemi funkcióinak fejlesztésére, szinten tartására kerül sor.

Az ellátott személyre szóló komplex gondozását az alábbiak határozzák meg:

- az ellátott egyénisége, szükségletei
- tervszerűség, szervezettség és folyamatosság
- egyéni fejlesztési terv

Az ápolás

Az intézmény ápolási tevékenysége a biztosított gondozási feladatok ellátása során közvetlenül felmerülő és a szociális intézmény keretei között biztosítható egészségi állapot helyreállítását célzó tevékenység.

A gondozók, segítők feladatai:

A lakóotthon valamennyi munkatársának és ellátottjának egymáshoz való viszonya az emberi méltóság, a személyiség tiszteletére épül. A dolgozók a Szervezeti és Működési Szabályzatban és a Munkaköri leírásban foglaltak szerint dolgoznak. A gondozó feladata: az ellátást igénybe vevő számára fizikai, mentális, életvezetési és egészségi állapot helyreállítását célzó tevékenység ellátása.

Az ellátásban részesülő személlyel foglalkozó szakember folyamatosan figyelemmel kíséri és elősegíti az egyéni fejlesztési tervben megfogalmazottak megvalósulását, érvényesülését. Ha az ellátásban részesülő személy állapota miatt ápolásra is szorul, akkor ápolási tervet is készít, mely az ápolásra szoruló személy állapotának javítására vonatkozó feladatokat, illetve az alkalmazható technikákat tartalmazza.

Az egészségügyi ellátás

Az intézmény e feladatkörben gondoskodik az ellátást igénybe vevőnek

- az egészségmegőrzését szolgáló felvilágosításáról,
- a rendszeres orvosi felügyeletéről,
- a szükség szerinti ápolásáról, gyógyszereléséről,
- a szakorvosi elláshoz való hozzájutásáról

3.9.2. Mentálhigiénés ellátás

Az „intézményi lét”, az állandóan mások által szabályozott és másoktól függő életforma, amely önmagában is pszichés zavarokat okozhat. Ezen ártalmak megelőzése céljából az ellátottak részére a lehetséges legnagyobb önállóságot kell biztosítani.

Az intézmény folyamatosan gondoskodik az ellátást igénybe vevők mentálhigiénés ellátásáról. Ennek megfelelően egyéni- és csoportfoglalkozásokat biztosít, ezen kívül segíti a lakókat a különböző élethelyzetekben való helyes eligazodásban.

A mentálhigiénés ellátás részét képezi:

- a személyre szabott bánásmód,
- a konfliktushelyzetek kialakulásának megelőzése érdekében az egyéni, csoportos megbeszélések,

Felszabadult és félelmeiktől mentes légkör megteremtése:

A felszabadult és félelmeiktől mentes lakóotthoni légkör jellemzői a magas szintű kölcsönös segítőkészség és tapintat, a másik vágyaira és igényeire való odafigyelés, készség a másik hibáinak és gyengeségeinek megbocsájtására, érdeklődés a többiekkel együttesen végzett aktivitások iránt és hajlandóság arra, hogy megfelelő időt áldozzunk ezekre a tevékenységekre.

3.6. Foglalkoztatás, foglalkozás

A Fészek Lakóotthonban intézményi jogviszonyon alapuló fejlesztő foglalkoztatás történik, amelynek alapidokumentuma a Fejlesztő Foglalkoztatás Szakmai Programja.

A Fészek lakóotthonban folyó fejlesztő foglalkoztatásban végzett tevékenységek, az ellátásához szükséges személyi, tárgyi feltételek bemutatása, a munkafolyamatok betanítására irányuló módszerek, az előállított termék, szolgáltatás leírása. A foglalkoztatásban résztvevő ellátott munkavégzés terén történő fejlődéséhez, tovább lépéséhez biztosított lehetőségek bemutatása.

A fejlesztési jogviszonyban történő foglalkoztatás célja: Az ellátott testi és mentális képességeinek, valamint a munkavégzéssel összefüggő készségeinek helyreállítása, megőrzése és fejlesztése, továbbá az ellátott felkészítése az önálló munkavégzésre.

A fejlesztési jogviszony feltételei:

- munka és szervezetszichológus, a foglalkoztatás-egészségügyi orvos és az intézményvezető együttes döntése alapján vagy rehabilitációs alkalmassági vizsgálat eredményeképpen kiadott, hatályos fejlesztő foglalkoztatást javasoló szakvélemény
- fejlesztési szerződés, amelyet az ellátott, illetve törvényes képviselője írásban köt a fejlesztő foglalkoztatást végző intézmény vezetőjével
- az ellátott intézményi jogviszonnyal rendelkezik és betöltötte 16. életévét, de nem érte el a rá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt.

A fejlesztési szerződésnek tartalmaznia kell:

- a fejlesztő foglalkoztatás keretében végzett tevékenység leírását
- a foglalkoztatás helyét, időbeosztását
- a fejlesztő foglalkoztatás óradíját

- az ellátott elvárható közreműködési szándéknyilatkozatát
- a foglalkoztató kötelezettségeit

A foglalkoztatás időtartama nem haladhatja meg a napi 6, illetve a heti 30 órát. Az ellátott – egyéni szükségleteire tekintettel – egyenlőtlen munkabeosztással is foglalkoztatható.

Az ellátott foglalkoztatási díjban részesül, melynek óradíja nem lehet kevesebb a mindenkori legkisebb órabér 30%-nál, a konkrét összeg a fejlesztési szerződésben kerül rögzítésre.

3.6.1. Szocioterápiás célú foglalkoztatás

A foglalkoztatás célja:

A testi, lelki egészség érdekében az ellátott állapotának megfelelő elfoglaltság biztosítása. Az intézmény szakmai programja figyelembe veszi a fogyatékos emberek meglévő képességeit, ehhez igazodva alakítja ki a különböző foglalkoztatási formákat.

A szakmai munka rövid- közép- és hosszú távú (intézményi) fejlesztési tervek alapján folyik. Az értelmi fogyatékossgal vagy/és autizmussal élő, aktív korú személyek foglalkoztatásának megvalósulását testi, pszichés, intellektuális, szociális fejlődést integráló területek bevonásával, az egyéni képességektől, készségektől függően határozzuk meg.

A rehabilitációs jellegű szocioterápiás foglalkoztatás területei:

- érzékszervi fejlesztések
- kommunikáció fejlesztése
- pszichés megnyugtató
- szociális készségek fejlesztése
- egészség védelme
- foglalkoztatás, munkára való felkészítés

3.7. Érték és vagyonmegőrzés

Az érték- és vagyonmegőrzésre átvett tárgyakról az intézményvezető, illetve megbízottja tételes felsorolás alapján átvételi elismervényt készít, és annak egy példányát átadja az ellátást igénybe vevőnek, illetve a törvényes képviselőjének. Az értéktárgyak átadását és átvételét két tanú jelenlétében kell elvégezni. Az érték- és vagyonmegőrzés szabályait a Házirend rögzíti.

Tisztelet és partnerség:

A munkatársaknak – bármiféle megkötés vagy korlátozás nélkül- „személyeket” és nem egyszerűen a szociális ellátás adott intézményének ellátottjait kell látniuk a kliensekben, és ennek megfelelő tisztelettel és megbecsüléssel kell övezniük őket. A velük való érintkezés minden formájának a kölcsönösségen kell alapulnia.

Nyitottság és egyértelmű elvárások:

A munkatársak az ellátottakkal szemben támasztott elvárásainak mindig személyre szabottnak és fejlődésorientáltak kell lennie, és ezeket egyértelmű megfogalmazásban kell közölniük az érintettel.

Átláthatóság:

A lakóotthon szervezeti felépítését és működését szabályozó – tehát annak hierarchiájára, igazgatási folyamataira, döntési és tájékoztatási mechanizmusaira vonatkozó – minden olyan rendelkezésnek, amely a felhasználókat is érinti, alapvetően beláthatóknak kell lenniük az autista és értelmi fogyatékos emberek számára. A munkatársaknak mindent meg kell tenniük annak érdekében, hogy megfelelő magyarázattal és szemléltetéssel a lehető legátláthatóbbá tegyék az őket érintő szabályokat.

Egyértelműség:

A lakóotthon ellátottjaival szemben a munkatársak hatalmi pozícióban vannak. Kötelességük viszont, hogy a lehető legóvatosabban bánjanak ezzel a hatalommal. Ahelyett tehát, hogy a kétséges esetekben, ha kell, akár kényszerítő eszközök alkalmazásával is az autista és értelmi fogyatékos emberekre erőszakolnák saját elképzeléseiket és elvárásaikat, inkább meg kell bízniuk a lakókban, és hagyniuk kell őket, hogy önállóan döntsenek a rájuk vonatkozó kérdésekben. Azaz meg kell hagyni a lakóknak a „kockázatvállalás méltóságát”.

Szerénység:

A munkatársaknak éppúgy tisztában kell lenniük a tevékenységükben rejlő lehetőségekkel, mint ahogyan ismerniük kell annak határait is. Amit tehát megtehetünk, az, hogy komolyan vesszük és támogatjuk a másik cselekvéseit és érzéseit, és tanácsadóként a rendelkezésre állunk,

és ezáltal megnyitjuk előtte annak a lehetőségét, hogy önrendelkezése, és önbizalma „belülről” önmagától kialakulhasson és fejlődhessen. Feltétlenül szükséges tehát, hogy a munkatársak egészen konkrétan jelezzék az ellátottak felé, hogy semmiképpen sem megváltoztatni akarják őket, hanem személyes életútjuk kísérésére vállalkoztak, és személyre szabott segítséggel és ösztönzésekkel a rendelkezésükre állva akarják segíteni individuális fejlődésüket.

Bizalom:

A lakóotthon munkatársainak egyik elsőrendű feladata abban áll, hogy bizalmas kapcsolatokat építsenek ki az intézmény ellátottjaival. Ennek előfeltételeként meg kell bízniuk minden egyes fogyatékos emberben és töretlenül hinniük kell abban, hogy képesek felelősen cselekedni, sőt megfelelő segítség és fejlesztés esetén még valamennyire növelni is tudják a felelősségvállalás mértékét.

Elismerés és elfogadás:

Minden egyes ember számára létfontosságú, hogy a többiek akceptálják az érzéseit, és elfogadják őt akkor, amikor ezeket kifejezésre juttatja. Ebbe az is beletartozik, hogy a szakemberek helyén kezeljék a lakók negatív érzelmeit, rossz hangulatát. a lehető legkomolyabban vegyék a problémáikat. A munkatársi teamen belüli kapcsolataikkal mutassanak jó példát az érzelmek pozitív kifejezésére, segítsék a lakókat a másik emberrel szembeni megfelelő bánásmód kialakításában.

Individualizáció:

A munkatársaknak maximálisan tekintettel kell lenniük az ellátottak individuális igényeire, kívánságaira, az általuk szeretett vagy nem szeretett dolgokra. Általában nagy jelentőséget kell tulajdonítaniuk az ellátottakkal folytatott személyes beszélgetéseknek, a nem beszélő lakók esetében pedig élniük kell a különböző non-verbális kommunikációs formák nyújtotta lehetőségekkel.

Fejlődésorientált gondolkodás és cselekvés:

Az értelmi fogyatékos és autista emberek életére is jellemző a folyamatos fejlődés. A lakóinkkal való foglalkozás alapja, hogy nem abból indulunk ki mit nem tud, hanem arra fókuszálunk, hogy hova fejlődhet, mi mindenre lehet még képes a jövőben.

3.2.Étkeztetés

Az 1/2000 (I.7.) SzCsM rendelet 45.§ (1) bekezdésének megfelelően az intézmény az étkezést a lakók életkori sajátosságainak, valamint az egészséges táplálkozás követelményeinek megfelelően nyújtja, a szociális étkeztetésre vonatkozó szabályok figyelembevételével.

Az ellátottak részére napi háromszori főétkezést- ebből egy alkalommal meleg ételt kell biztosítani. A lakóotthonunkban e mellett egy kiegészítő étkezést, délutáni uzsonna is biztosítunk. Az ebéd a közeli Két szekér fogadóban előre megrendelt menü alapján kerül elfogyasztásra, a másik három étkezés a lakóotthon étkezőkonyhájában történik.

Ha az ellátott egészségi állapota indokolja, részére az orvos előírásainak megfelelő étkezési lehetőséget (diéta, gyakoribb étkezés stb.) kell biztosítani. A kiosztásra kerülő élelem minőséget és mennyiségét a szolgálatban levő munkatárs köteles ellenőrizni.

Törekedni kell arra, hogy az ellátott otthonról, vagy látogatás során behozott élelmiszer mennyisége egy étkezésre elfogyasztható legyen. A behozott élelmiszerek elfogyasztásának egészségügyi kockázataért az intézmény felelősséget nem vállal.

3.3 Ruházat, textília

Az ellátott jogosult saját ruhájának, lábbelijének, textíliájának használatára. Ezek mosását, javítását az intézmény biztosítja. A mosásba az ellátottak képességeik szerint bekapcsolódhatnak a szükséges segítség biztosítása mellett. Elhasználódás esetén az ellátott pótolja a szükséges textíliákat, amennyiben rendelkezik megfelelő anyagi háttérrel. Ha az ellátott nem rendelkezik a szakmai jogszabályban meghatározott megfelelő mennyiségű ruhával, lábbelivel, textíliával, úgy az intézmény vezetője gondoskodik arról, hogy az intézményi készletből biztosítva legyen számára méretének, valamint időjárásnak megfelelő ruházat. Amennyiben szükséges, az intézményi ruházatról egyéni nyilvántartólapot vezet az intézmény.

3.4. Egészségügyi alapszolgáltatás

A lakóotthon az egészségügyi ellátás keretében gondoskodik:

- A prevencióról, az egészségmegőrzést szolgáló felvilágosításról,
- a rendszeres orvosi felügyeletről, egészségi állapot folyamatos ellenőrzésről, szűréséről,
- szakorvosi ellátáshoz, valamint a kórházi kezeléshez való hozzájárásról,
- szükség szerinti ápolásról,

- a gyógyszerelésről.

A lakók közül van olyan, aki igénybe veszi a háziorvosi, illetve a szakorvosi ellátást, és van olyan ellátott, aki esetében a hozzátartozók gondoskodnak az orvosi ellátáshoz való hozzájárásról. A megfelelő gyógyszerellátásról, szakorvosi javaslatok meglétéről, egyéni gyógyszernyilvántartó naprakésztségéről, rendelés és szakrendeléshez való eljutásról, betegek szállításáról beteg szállítóval, mentővel, illetve szakrendelésekre való időpont egyeztetésről, szűrővizsgálatok lebonyolításáról, gyógyászati segédeszközök beszerzéséről 2 fő dolgozó gondoskodik. Háziorvosi teendőket a település egyik háziorvosa látja el rendelési időben, azon kívül pedig az ügyeletet hívjuk.

3.5. Mentálhigiénés ellátás

Az intézmény folyamatosan biztosítja az ellátást igénybe vevők mentálhigiénés ellátását. Ennek keretében a szociális segítő folyamatosan figyelemmel kíséri, szükség esetén aktívan alakítja az ellátást igénybe vevő életkörülményeivel kapcsolatos döntéseit, életvitelét.

Mentális gondozás célja:

- a fogyatékkal élő emberek személyiségének, szokásainak, megfelelő gondozása,
- segítségnyújtás a környezettel való kapcsolattartásban,
- krízishelyzet kialakulásának megelőzése,
- az izoláció veszélyének elkerülése.

A munkatársak elfogadják az ellátott emócionálisát és segítik őket érzelmeik kifejezésében. A lakók negatív érzéseit, rossz hangulatait vagy közérzetét, negatív szokásait vagy hajlamait nem bagatellizálják el, nem ezek eltusolására, hanem komolyan vételére törekszenek.

A mentálhigiénés ellátást egyéni- és csoportfoglalkozások keretében biztosítjuk.

A munkatársak és az ellátottak közötti viszony megfelelő alakítása feltételezi néhány alapszabály betartását, következőképpen:

intézményi jogviszony megszüntetésének időpontja az intézményvezetőnek az intézményi jogviszony megszüntetésére vonatkozóan hozott értesítésben megjelölt időpont, mely a Szt. 101. § (2) bekezdése b) és c) pontja szerinti esetben nem lehet korábbi, mint a megszüntetésről szóló értesítés kézhezvételének napjától számított 30 nap. A Szt. 101. § (2) bekezdése a) pontja szerinti megszüntetés esetén a Szt. 109.§-ában foglaltakat kell alkalmazni.

4.4.Tájékoztatási kötelezettség

Az intézménybe való felvételkor az intézményvezető tájékoztatást ad a jogosult és a hozzátartozója számára:

- az intézményben biztosított ellátás tartalmáról és feltételeiről;
- az intézmény által vezetett nyilvántartásokról;
- a bentlakásos intézményi elhelyezésekor a jogosult és hozzátartozói közötti kapcsolattartás, különösen a látogatás, a távozás és a visszatérés rendjéről;
- a panaszjoguk gyakorlásának módjáról;
- az intézményi jogviszony megszűnésének eseteiről;
- az intézmény házirendjéről;
- a fizetendő térítési díjról, teljesítési feltételeiről, továbbá a mulasztás következményeiről;
- a jogosult jogait és érdekeit képviselő társadalmi szervezetektől.

A jogosult és hozzátartozója az intézménybe való felvételkor köteles

- nyilatkozni a tájékoztatásban foglaltak tudomásulvételéről, tiszteletben tartásáról;
- adatokat szolgáltatni az intézményben e törvényalapján vezetett nyilvántartásokhoz;
- nyilatkozni arról, hogy a szociális ellátásra való jogosultság feltételeiben és jogosult, továbbá a közeli hozzátartozója természetes személyazonosító adataiban bekövetkezett változásokat haladéktalanul közli az intézmény vezetőjével.

A bentlakásos szociális intézmény vezetője köteles értesíteni, illetve tájékoztatni az ellátottat és az általa megjelölt hozzátartozóját

- az ellátott állapotáról, annak lényeges változásáról,
- egészségügyi intézménybe való beutalásáról,
- az ellátás biztosításában felmerült akadályoztatásról, az ellátás ideiglenes szüneteltetéséről,

- az áthelyezés kezdeményezéséről, illetőleg kérelmezéséről,
- a díjfizetési hátralék következményeiről, valamint a behajtás érdekében kezdeményezett intézkedésekről.

5. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja

A megállapított intézményi térítési díjakról a fenntartó honlapján ad tájékoztatást. A honlap tartalmazza továbbá a szolgáltatással kapcsolatos intézményi információkat is.

A fenntartó rendelkezik webes felülettel ([www. eletesely.hu](http://www.eletesely.hu)), ahol információkat szolgáltat működésével kapcsolatban. A Fészek lakóotthon rendelkezik összefoglaló információs anyaggal, amelyet az érdeklődők számára eljuttat, évente írásbeli beszámolót készít, szóbeli beszámolót tart a szolgáltatást igénybe vevőknek és a törvényes képviselőknek.

Az ismertető az intézményi szolgáltatások körét, az intézménybe történő felvétel, illetve az elhelyezés körülményeire, valamint az ellátott jogi képviselő személyére, elérhetőségére vonatkozó adatokat tartalmazza.

Záró rendelkezés

Jelen Szakmai Programot annak fenntartói jóváhagyása napjától kell alkalmazni, ezzel egyidejűleg az Élet-esély Autistákat Segítő Egyesület Fészek Lakóotthona korábbi Szakmai Programja és mellékletei érvényét veszti.

Kozármisleny, 2022. május 21.

Hamvas Éva
intézményvezető

Élet-esély Autistákat Segítő Egyesület
Fészek Lakóotthon 7761 KozármislenySzéchenyi u 1
SZAKMAI PROGRAM 2022

**A Szakmai Programot a fenntartó Élet-esély Autistákat Segítő Egyesület Közgyűlése
7/2022. határozatával 2022. június 25.-én jóváhagyta.**

Kozármisleny, 2022. 06. 25.

Schmidt Ferenc
ÉLET-ESÉLY
AUTISTÁKAT SEGÍTŐ EGYESÜLET
Schmidt Ferencné
7761 Kozármisleny Széchenyi u. 1.
Adószám: 18315763-1-02
elnök

Élet-esély Egyesület

